

21.05.2025

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2024/1925
Toplantı Tarihi/Sayısı : 08.04.2025/241
Karar Numarası : 2025/176
Başvuran : D.Ö.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Yim Müşavirlik Turizm Tekstil İnşaat Gıda Mobilya San. ve Tic. Ltd. Şti.
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın kamp alanı olarak hizmet veren işletmede konaklamak amacıyla yaptığı rezervasyon talebinin iki erkek konaklanamayacağı gerekçesiyle reddedilmesinin cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağının ihlali teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. Yim Müşavirlik Turizm Tekstil İnşaat Gıda Mobilya San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından işletilen Kargacık Koyu plaj ve piknik alanında bir erkek arkadaşıyla beraber konaklamak amacıyla işletmeye ait ... hesabı üzerinden iletişime geçerek rezervasyon yaptırmak istediğini,

b. Muhatap tarafından kendisine aile veya karma grup olarak mı konaklayacaklarının sorulduğunu,

c. Soruyu anlamayıp daha detaylı bir açıklama yapılmasını istediğinde muhatabın erkek grupların kabul edilmediğini, karma grupların veya ailelerin işletmeye kabul edildiğini ifade ettiğini,

ç. İşletme hakkında ... arama motorunda yer alan yorumlara baktığında işletmenin uzun süredir bu uygulamayı yürüttüğünü gördüğünü ve söz konusu uygulamanın ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

3. Muhataptan alınan yazılı görüşte özetle:

a. Tarım ve Orman Bakanlığı ile yapılan sözleşme kapsamında 2016 yılından bu yana Kargacık Koyu plaj ve piknik alanının işletmesini yürüttükleri,

b. Şirketin insan haklarına ve eşitlik ilkesine son derece saygılı olduğu ve din, dil, ırk, cinsiyet, inanç, görüş, medeni hâl vb. temelde ayrımcılık yapmamayı ilke edindiği,

c. Herhangi bir ayırım gözetmeksizin her müşteriye en iyi hizmeti vermeyi amaçlamakla birlikte işletmenin yıllar içinde özellikle aileler tarafından tercih edilen saygın bir mekân olduğu,

ç. Erkeklerden oluşan grupların içkinin de etkisiyle kadın misafirlere karşı yer yer olumsuz tutum ve davranışlarda bulunduğu, kolluk kuvvetlerine de yansıyan vakaların olduğu, bu konuda özellikle ailelerden ve kadınlardan çok fazla şikâyet alınması üzerine rezervasyonlarda daha titiz davranma gereği duyulduğu,

d. Özellikle plaj ve piknik alanında yaz sezonunda karşılaşılan olağanüstü talep karşısında hem işletmenin kapasitesinin üzerinde kişinin kabul edilmesini engellemek hem de müşterilerin güvenliğini ve huzurunu sağlamak amacıyla seçici davranmak zorunda kalındığı,

e. Bu uygulamanın Tarım ve Orman Bakanlığı ile yapılan sözleşmede yer alan “İşletmeci, kapı girişinde ziyaretçilerin huzurunu bozacak kişi ve kişileri alamaz” ve “Ziyaretçilerin huzurunu bozucu davranışta bulunan personel işten uzaklaştırılır” gibi özel hükümler uyarınca da gerekli olduğu, talebin yüksek olduğu çok kalabalık günlerde sırf erkeklerden oluşan grupların plaj ve piknik alanına alınmamasının asla cinsiyete dayalı ayrımcılık niyeti taşımadığı,

f. İşletmenin girişindeki tabelada da belirtildiği üzere işletme tarafından daha çok ailelerin tercih edildiği, bu durumun günümüz koşullarında kamu düzeni, kamu yararı ve kamu güvenliğiyle de yakından ilgili olduğu,

g. Turizm sektöründe faaliyet gösteren birçok işyerinde uygulanan ve geleneksel bir kural olarak kabul görmüş bu uygulamanın İnsan Hakları Evrensel Beyanname (İHEB) ve Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi’nin (MSHS) “Aile, toplumun doğal ve temel unsurudur, toplum ve devlet tarafından korunma hakkına sahiptir” hükmüyle de uyumlu olduğu belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Muhatabın yalnızca talebin yüksek olduğu kalabalık günlerde bu uygulamayı yürüttüğü iddiasının gerçeği yansıtmadığı, uygulamanın uzun süredir ve istikrarlı olarak yürütüldüğü,

b. Geçmişte bazı olumsuz olayların yaşanmış olmasının muhabata, tüm erkeklere potansiyel suçlu muamelesi yapma hakkı tanımadığı,

c. Birkaç erkek arkadaşın yanlarında kadın olmadan da deniz kenarında kamp yapma ve eğlenme özgürlüğüne sahip olması gerektiği,

ç. “Aile tercihi” ifadesinin aslında muhabatın erkekleri kabul etmeme kararını gerekçelendirmek için kullandığı bir bahane olduğu, ... uygulaması üzerinden gerçekleşen yazışmalarda muhabatın

iki kadının konaklamasını kabul ettiklerini ifade ettiği,

d. Yakın zamanda ... arama motoru üzerinden yanında eşi ve çocuğu bulunan bir erkeğin bakışlarıyla kadınları rahatsız ettiğine ilişkin şikâyetle bulunulduğunu tespit ettiği, bu şikâyetle karşı muhatapın "Bu tarz bir şikâyeti lütfen alanda başınıza geldiğinde bize bildirin derhal alandan uzaklaştırılın rahatsız edenleri. Biz içeriye aile almaya özen gösteriyoruz ama hak verirsiniz ki insan karpuz gibi içini kesmeden bilemiyorsunuz. Biz kapıda gayet seçerek almaya özen gösteriyoruz." şeklinde cevap verdiği, muhatap Şirketin bazı kişilerin insanları rahatsız etmesinin yanlarında bir kadın bulunmasıyla ilgili olmadığını anlaması gerektiği belirtilmiş ve başvuru dilekçesinde yer alan iddialar yinelenmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun uygulanmasında; d) Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi, ifade eder."

7. Mezkûr Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi şu şekildedir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (...) (4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

8. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele

9. 6701 sayılı Kanun'un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesi şöyledir:

“(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar. (2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür. (...)”

10. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“Kurumun görevleri şunlardır: (g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. (...)”

11. 6701 sayılı Kanun’un “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesi şöyledir:

“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

12. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrası; “Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.” hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden cinsiyet temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılık iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Mezkûr Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrasına göre “İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.” Başvuruya konu ayrımcılık iddiasına ilişkin başvuran tarafından sunulan ekran görüntülerinde başvuranın, muhataba ait işletmede konaklamak amacıyla 13/8/2024 tarihinde ... üzerinden muhatapla iletişime geçtiği ve rezervasyon talebinin erkek grubu olmaları gerekçesiyle kabul edilmemesinin ardından bu uygulamanın cinsiyet temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini ifade ederek uygulamanın düzeltilmesini talep ettiği görülmektedir. Bu kapsamda 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrasında aranan ilgili tarafa başvuru şartının yerine getirildiği değerlendirilen başvurunun Kurumumuzca esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olduğu kanaatine varılmıştır.

13. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. İHEB'in 2'nci maddesi şöyledir: *“Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayrım gözetmeksizin bu Beyanname ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.”* Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14'üncü maddesine göre ise *“Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.”*

14. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/06/2002, para. 48 ve AİHM, *Okpysz/Almanya*, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). Ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğini değerlendirmek için öncelikle ayrımcılığa neden olduğu iddia edilen işlemin ya da eylemin amacı ile sonucu arasındaki ilişkiye bakmak gerekmektedir. AİHM kararlarına göre, "muameledeki farklılık, objektif ve makul bir gerekçeye sahip değilse" ya da "meşru bir amaç" izlenmemişse ayrımcılık söz konusudur (AİHM, *Abdulaziz, Cabales ve Balkandali/Birleşik Krallık*, B. No. 9214/80; 9473/81; 9474/81, 25/05/1985, para.72).

15. Anayasa Mahkemesi (AYM) kararlarında da AİHM içtihatlarına paralel olarak nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılilik ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilmektedir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58). Dolayısıyla hukuksal durumları aynı olanlara yönelik farklı muamelenin objektif ve makul bir sebebe dayandığı, farklı muamelenin öngörülen meşru amaç ile orantılı olduğu, diğer bir ifadeyle farklı muameleyle tabi tutulan kişiye aşırı ve olağanın ötesinde bir külfet yüklenmediği hâllerde eşitlik ilkesi ihlal edilmeyecektir (AYM, *Burcu Reis*, B. No: 2016/5824, 28/12/2021, para. 50).

16. Somut olayda başvuran, muhatap tarafından işletilen Kargacık Koyu plaj ve piknik alanında bir erkek arkadaşıyla beraber konaklamak amacıyla muhatap ile iletişime geçerek rezervasyon yaptırmak istediğini, muhatap tarafından kendisine aile veya karma grup olarak mı konaklayacaklarının sorulduğunu ve sonrasında muhatapın erkek grupların kabul edilmediğini, karma grupların veya ailelerin işletmeye kabul edildiğini ifade ettiğini belirterek söz konusu durumun ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

17. Benzer durumdaki kişilerin maruz kaldıkları muamelede belirlenebilir bir özelliğe dayalı farklılık bulunuyorsa doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilmektedir (AİHM, *Carson ve Diğerleri/Birleşik Krallık* [BD], B. No. 42184/05, 16/3/2010, para. 61). Doğrudan ayrımcılığın merkezinde bir kişinin

farklı muameleye maruz kalması bulunmaktadır. Nitekim 6701 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (d) bendinde de doğrudan ayrımcılık bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele şeklinde tanımlanmıştır.

18. 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık temellerinden birini de cinsiyet oluşturmaktadır. Bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını cinsiyeti nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele cinsiyet temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 2 Cinsiyet Temelinde Ayrımcılık Rehberi, s. 6). Dolayısıyla başvuranın söz konusu iddiasının cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağı yönünden değerlendirilmesi gerekmektedir.

19. Ayrımcılık kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması oldukça güçtür (AİHM, *Nachova ve Diğerleri/Bulgaristan* [BD], B. No: 43577/98, 6/7/2005, para. 147). AYM'ye göre de ayrımcılık yasağı kapsamında farklı muamelenin bulunduğunu ispatlama mükellefiyeti başvurandadır. Ne var ki başvuran farklı muamelenin bulunduğunu göstermesi hâlinde bu farklı muamelenin nesnel ve haklı bir temelinin bulunduğunu ve seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisinin mevcut olduğunu ispatlama yükümlülüğü kamu otoritelerine ait olur (AYM, *Nuriye Arpa*, para. 60).

20. 6701 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi kapsamında ise gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri de ihlal iddiasının muhatabı olabilmektedir. Bu durumda da başvuranın farklı muamelenin bulunduğunu göstermesi hâlinde bu farklı muamelenin nesnel ve haklı bir temelinin bulunduğunu ve seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisinin mevcut olduğunu; diğer bir ifadeyle ayrımcılık yasağının ve eşitlik ilkesinin ihlal edilmediğini ispatlama yükümlülüğünün muhataplara ait olacağında şüphe bulunmamaktadır (TİHEK, B. No: 2023/1042, K. No: 2023/1070, 12/2/2024, para. 20). Nitekim 6701 sayılı Kanun'un “İspat yükü” başlıklı 21'inci maddesi de “*Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.*” hükmünü haizdir.

21. Somut olayda başvuran, bir erkek arkadaşıyla beraber konaklayacak şekilde yapmak istediği rezervasyonun kabul edilmemesine ilişkin olarak muhatap ile ... uygulaması aracılığıyla gerçekleştirmiş olduğu yazışmaların ekran görüntülerini ve muhatap tarafından işletilen Kargacık Koyu plaj ve piknik Alanı işletmesi hakkında ... arama motoru üzerinden yapılan birtakım yorumları dosyaya sunmuştur. Başvuranın sunmuş olduğu yazışmalardan; muhatap tarafından başvurana kaç kişi konaklamak istediklerinin ve aile veya karma grup mu olduklarının sorulduğu, “*çadır konaklamasında sırf erkek grup kabul edemiyoruz, karma grup veya aile olarak her zaman bekleriz*” şeklinde bilgi

verildiği ve başvuran tarafından sorulan iki kadın kabul ediyor musunuz sorusuna ise “evet” şeklinde cevap verildiği anlaşılmaktadır. İşletme hakkında arama motorunda yapılan yorumlarda ise “3 erkek geldik yanda bayan olmadan alamıyorlarmış”, “Üç arkadaş gelelim dedik, eşlerimiz yanımızda değil diye almadılar”, “Her yıl arkadaşlarımla gittiğim yere, bu yıl tek gitmek istedim. Tek ya da grup olarak erkek almıyorlarmış” şeklinde tek ya da grup olarak erkeklerin işletmeye alınmadığını belirten birçok ifadenin yer aldığı, söz konusu yorumlara karşılık işletmeye ait hesap tarafından “İçeriye sadece aile ve çiftleri alıyoruz, bu konuda çok netiz”, “Bekar erkek veya evli erkek diye ayırtırmamız yok! Sadece erkek gelen grupları almıyoruz kimsenin medeni hali bizi ilgilendirmiyor”, “İşletmemiz tercihen aile, çift ve karma grup almaktadır. Sadece erkek grup alınmıyor ne yazık ki. Bu almış olduğumuz çok ciddi bir karardır.” şeklinde cevap verildiği görülmektedir. Her ne kadar üçüncü kişilerin yapmış oldukları yorumların güvenilirliği tartışmalı olsa da muhatapın bu yorumlara karşı vermiş olduğu cevapların değerlendirmeye esas alınmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda başvuran ile muhatap arasında gerçekleşen yazışmalar ve ... arama motoru üzerinden işletme hakkında yapılan yorumlara karşı muhatapın vermiş olduğu cevaplar göz önüne alındığında somut olayda cinsiyet temelinde farklı bir muamelenin bulunduğu açıktır. Bununla birlikte söz konusu farklı muamelenin ayrımcılık teşkil edip etmediği meşru amaç ve orantılılık kriterleri çerçevesinde değerlendirilmelidir.

22. Muhatap tarafından sunulan görüş yazısında; erkeklerden oluşan grupların alkolün de etkisiyle kadın misafirlere karşı yer yer olumsuz tutum ve davranışlarda bulunduğu, kolluk kuvvetlerine de yansıyan vakaların olduğu, bu konuda özellikle ailelerden ve kadınlardan çok fazla şikâyet alınması üzerine rezervasyonlarda daha titiz davranma gereği duyulduğu, özellikle plaj ve piknik alanında yüksek sezonda karşılaşılan olağanüstü talep karşısında hem işletmenin kapasitesinin üzerinde kişinin kabul edilmesini engellemek hem de müşterilerin güvenliğini ve huzurunu sağlamak amacıyla seçici davranmak zorunda kalındığı, bu uygulamanın Tarım ve Orman Bakanlığı ile yapılan sözleşmede yer alan “İşletmeci, kapı girişinde ziyaretçilerin huzurunu bozacak kişi ve kişileri alamaz” ve “Ziyaretçilerin huzurunu bozucu davranışta bulunan personel işten uzaklaştırılır” hükümleri uyarınca da gerekli olduğu, işletmenin girişindeki tabelada da belirtildiği üzere daha çok ailelerin tercih edildiği, bu durumun günümüz koşullarında kamu düzeni, kamu yararı ve kamu güvenliğiyle de yakından ilgili olduğu, turizm sektöründe faaliyet gösteren birçok iş yerinde yürütülen ve geleneksel bir kural olarak kabul görmüş olan bu uygulamanın, İHEB ve MSHS’de yer alan “Aile, toplumun doğal ve temel unsurudur, toplum ve devlet tarafından korunma hakkına sahiptir.” hükmüyle de uyumlu olduğu ifade edilmektedir.

23. Muhatap tarafından sunulan görüş yazısından tek erkek ya da erkek grupların işletmeye alınmadığı hususunun kabul edildiği anlaşılmaktadır. Muhatap, cinsiyet temelinde farklı muamelenin varlığını kabul etmekle birlikte bu uygulamanın oteldeki düzenin tesisi ile konaklayan kişilerin güvenlik ve huzurunun sağlanması amacına yönelik olduğunu, dolayısıyla meşru bir amaca dayandığını iddia etmektedir. Bununla birlikte meşru bir amaçtan bahsedilebilmesi, nesnel ve makul bir gerekçenin bulunması ile mümkündür. Oysa muhatap tarafından yapılan açıklamaların neredeyse tamamının turizm sektöründe yaşandığı iddia edilen tecrübeler, erkek grupları hakkındaki duyumlara ve varsayımlara

dayandığı anlaşılmaktadır (TİHEK, B. No: 2024/1408, K. No: 2024/1303, 30/12/2024, para. 27). Nitekim muhatap iddiasını destekler nitelikte herhangi bir bilgi ya da belge sunmamıştır.

24. Erkeklerden oluşan grupların kadın misafirlere karşı yer yer olumsuz tutum ve davranışlarda bulunduğu, hatta kolluk kuvvetlerine de yansıyan vakaların olduğu iddia edilmiş ise buna ilişkin de somut herhangi bir veri, istatistik ya da bu olaylar üzerine oluşturulmuş bir tutanak, şikâyet dilekçesi vb. delil dosyaya sunulmamıştır. Kaldı ki başvuran ve arkadaşlarının daha önce bu tarz bir tavırdaki bulunduklarını ya da bu şekilde davranabileceklerini gösterir herhangi bir olgu veya olay da dosyaya sunulmamıştır. Erkeklerin kadınları rahatsız edeceğine dair düşünce toplumsal ön yargılardan ileri gelmekte ve bunun gibi ön yargılar toplumdaki eşitsizliği derinleştirmektedir (TİHEK, B. No: 2023/1082, K. No: 2024/308, 14/3/2024, para. 25). İki kadın müşteri birlikte işletmeye kabul edilirken ön yargılardan ve varsayımlardan hareketle tek ya da birden fazla erkek müşterinin işletmeye alınmaması şeklindeki farklı muamele ile ulaşılmak istenen amacın meşru olmadığı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede ispat yükünün yer değiştirmesiyle muhatapın sunduğu farklı muameleye ilişkin gerekçelendirmenin, söz konusu tedbirin objektif ve makul bir önlem olduğu konusunda ikna edici olmadığı değerlendirilmiştir (TİHEK, B. No: 2023/591, K. No: 2024/1000, 25/9/2024 para. 35).

25. Açıklanan tüm hususlar ve dosyada yer alan tüm bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde, Kargacık Koyu plaj ve piknik alanını işleten muhatap Şirketin 6701 sayılı Kanun kapsamında doğrudan ayrımcılık niteliğinde olan ve rezervasyon kabul etmeme şeklinde vuku bulan farklı muamelesinde herhangi bir meşru amaç bulunmadığı değerlendirilmiş olup somut olayda başvuranın sunulan konaklama hizmetinden diğer kişilere kıyasla eşit bir şekilde yararlanmasının engellenmesi sebebiyle muhatap Şirket tarafından cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edildiği kanaatine varılmıştır.

26. Somut olayda gerçekleşen ayrımcılık yasağı ihlali bakımından; ihlalin etki ve sonuçlarının ağırlığı, muhatapın inceleme sürecinde pişmanlık göstermemesi ve ayrımcılık yasağı kapsamında korunmak istenen kamusal menfaat göz önünde bulundurularak ihlal konusu eylemle ilgili muhataba 100.000,00 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Muhatap Yim Müşavirlik Turizm Tekstil İnşaat Gıda Mobilya San. ve Tic. Ltd. Şti. hakkında 100.000,00 TL (YüzBinTL) İDARİ PARA CEZASI UYGULANMASINA,

C. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

Ç. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

8/4/2025 tarihinde İsmail AYAZ, Mehmet Emin GENÇ ve Yunus Emre KARAOSMANOĞLU'nun karşı oyları ile OY ÇOKLUĞUYLA karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan
(Raporlu)

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi

Ek: 2025/176 D.Ö. Kurul Kararı İsmail AYAZ, Mehmet Emin GENÇ ve Yunus Emre KARAOSMANOĞLU Karşı Oyu (2 Sayfa)

25.04.2025

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : D.Ö.
Karar Numarası : 2025/176

Doğrudan ayrımcılık, 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinde *"Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele"* olarak tanımlanmıştır. Bu madde hükmü gereği muamelenin ayrımcılık olarak nitelendirilebilmesi için kişinin hak ve hürriyetlerinden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasının engellenmesi veya zorlaştırılması gerekmektedir. Bu kapsamda; ayrımcılık teşkil eden muamelesinin oluşması için kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmasının engellenmesi veya zorlaştırılması yeterli olmayıp bu engelleme veya zorlaştırma hakkında karşılaştırılabilir durumdakiler ile kıyas değerlendirmesinin yapılması gerekir.

Somut olayda başvuran, işletmede konaklama rezervasyonu oluşturmak için muhatap işletme ile iletişime geçtiğini, işletme tarafından sadece erkeklerden oluşan rezervasyonların kabul edilmediğinin ifade edildiğini, kadınlardan oluşan rezervasyonların ise kabul edildiğini, bu durumun cinsiyet temelinde ayrımcılık yasağının ihlali olduğunu ileri sürmektedir.

Bir kimseye cinsiyetine dayanılarak bir hakkın kullanılmasında ya da bir yükümlülüğün yerine getirilmesinde meşru ve makul bir temele dayanmaksızın farklı muamelede bulunulması cinsiyet ayrımcılığını oluşturmaktadır. (TIHEK, B.No:2019/3031, K. No: 2020/176, 11/8/2020, para.35.) Nitekim eşitlik ilkesi aynı konumda bulunan kadın ve erkeğin yasalar önünde eşit haklara sahip olmasını gerektirmekte ve kişinin cinsiyeti nedeniyle karşı cinse göre ayrıcalıklı duruma getirilmesi bu ilkeye aykırılık oluşturmaktadır. Bununla birlikte eşitlik kavramının, bireyler arasındaki farklılıkların göz ardı edilerek herkesin her bakımdan aynı kurallara bağlı tutulması anlamında da algılanmaması gerekir. Bu doğrultuda kimi kişilerin diğerlerinden farklı kurallara bağlı tutulmalarında haklı nedenler varsa yasa önünde eşitlik ilkesine aykırılıktan söz edilemeyecektir.

Anayasa Mahkemesine göre ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvuranın kendisiyle benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir amaç olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekir. (AYM, Devrim Evin, B. No: 2013/2069, 20.02.2014, para. 34.)

Somut olayda işletme tarafından tek erkek ya da erkek gruplarının rezervasyonların taleplerinin reddedilmesi farklı muamele teşkil etse de bu muamelenin işletmede düzenin tesisi ile konaklayan kişilerin güvenlik ve huzurunun sağlanması amacına yönelik olduğu, dolayısıyla söz konusu uygulamanın meşru bir amaca

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

dayandığı anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla yukarıda belirtilen hususlar sebebiyle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: 0 312 422 7791